

BASISMODULE PALLIATIEVE ZORG

Inleiding in palliatieve zorg

Wat is palliatieve zorg? Hoe is palliatieve zorg georganiseerd? Het netwerk en de MBE (multidisciplinaire begeleidings-equipe of thuiszorgequipe), palliatief verlot, de thuiszorgpremie, ... komen aan bod. Verder is er aandacht voor de wetgeving over palliatieve zorg, de patiëntenrechten en euthanasie.

Psychosociale aspecten

Welke emoties en reacties zien we bij een palliatieve patiënt en zijn omgeving? Wat betekent het voor de omgeving om te zorgen voor een ongeneeslijk zieke? Hoe kan de hulpverlener emotionele ondersteuning bieden?

Symptoomcontrole

Welke hinderlijke symptomen treden op bij palliatieve patiënten en hoe ga je hiermee om (bv. via medicatie of op verzorgingsvlak)? We bekijken onder andere gastro-intestinale klachten, voeding, pulmonaire symptomen, urologische en neurologische problemen.

'Medisch Begeleid Sterven'

In 'Medisch Begeleid Sterven' worden enkele specifieke termen en handelingen binnen palliatieve zorg van nabij bekeken: (afzien van) curatief en/of levensverlengend handelen, pijn- en symptoomcontrole, palliatieve sedatie en actieve levensbeëindiging.

Omgaan met rouw

Verlies en rouw horen bij het leven, zijn er onlosmakelijk mee verbonden. Rouw is universeel én tegelijk uniek, veelzijdig en complex.

We belichten de huidige visie en de nieuwe inzichten in de kijk naar rouw in onze maatschappij. Wat is rouw en hoe kunnen we rouw (h)erkennen? Hoe kunnen we als zorgverlener omgaan met rouwenden? Welke misverstanden en valkuilen staan ons hierbij soms in de weg? Wat is helpend en wat vermijden we beter? We staan stil bij het belang van afscheid nemen, hechting en verbondenheid, de kracht van kwetsbaarheid, betekenisgeving,... en hoe dit ons handvaten biedt om met de nodige expertise én een warm hart zorg te dragen voor rouwenden.

Pijncontrole deel 1 en 2

We besteden aandacht aan de definitie van pijn, de soorten pijn, pijnmeting, de pijntrappen, de verschillende soorten medicatie (waaronder morfine, co-analgetica en adjuvante stoffen) en het gebruik van de spuitaanrijver. Relevante casussen worden besproken (in de groep deelnemers).

Communicatie

In palliatieve zorg is communicatie essentieel. We bespreken de invloed van referentiekaders in communicatie. We hebben aandacht voor basisprincipes van communicatie in palliatieve zorg. Hoe heeft communicatie invloed op samenwerking en vice versa?

Samenwerken

Door de extra zorg die in palliatieve situaties nodig is, zijn er vaak heel wat hulpverleners betrokken. Hoe werken deze hulpverleners (vanuit hun verschillende taken en verantwoordelijkheden) samen in een team? Door oefening ontdek je wat de kwaliteiten van jezelf en van anderen zijn in een team en hoe we onze interacties met anderen beter kunnen begrijpen.

Omtrent het overlijden

Hoe gebeurt een lijktooi? Hoe kan de familie hierbij betrokken worden? We bekijken de praktische en administratieve kant van het overlijden, de belangrijkste wetgeving en de formaliteiten aangaande een overlijden.

BASISMODULE VOORJAAR

 Code: BA1/2020

 Op **dinsdagnamiddag** van 13.15u.-16.30u.

DATUM	THEMA	LESGEVER
Dinsdag 21 januari	Inleiding in palliatieve zorg	Ria Vandermaesen
Dinsdag 28 januari	Psychosociale aspecten	Karen De Meerleer
Dinsdag 4 februari	Symptoomcontrole	Verpleegkundige MBE
Dinsdag 11 februari	Medisch Begeleid Sterven	Jan Coel
Dinsdag 18 februari	Omgaan met rouw	Karen De Meerleer
Dinsdag 3 maart	Pijncontrole deel 1	Verpleegkundige MBE
Dinsdag 10 maart	Pijncontrole deel 2 (met de werking van de spuit aandrijver)	Verpleegkundige MBE
Dinsdag 17 maart	Communicatie	Nele Geysen
Dinsdag 24 maart	Samenwerken	Nele Geysen
Dinsdag 31 maart	Omtrent het overlijden Afronding	Gilbert Pues

 Locatie: Panal, Waversebaan 220, 3001 Heverlee

 Kostprijs: 440 euro

BASISMODULE NAJAAR

 Code: BA2/2020

 Op **donderdagnamiddag** van 13.15u.-16.30u.

DATUM	THEMA	LESGEVER
Donderdag 10 september	Inleiding in palliatieve zorg	Ria Vandermaesen
Donderdag 17 september	Psychosociale aspecten	Karen De Meerleer
Donderdag 24 september	Symptoomcontrole	Verpleegkundige MBE
Donderdag 8 oktober	Medisch begeleid sterven	Jan Coel
Donderdag 15 oktober	Omgaan met rouw	Karen De Meerleer
Donderdag 22 oktober	Pijncontrole deel 1	Verpleegkundige MBE
Donderdag 29 oktober	Pijncontrole deel 2 (met de werking van de spuit aandrijver)	Verpleegkundige MBE
Donderdag 12 november	Communicatie	Nele Geysen
Donderdag 19 november	Samenwerken	Nele Geysen
Donderdag 26 november	Omtrent het overlijden Afronding	Gilbert Pues

Deelnemers die reeds een basismodule palliatieve zorg hebben gevolgd, komen in aanmerking voor onze **vervolmakingsmodule palliatieve zorg**. Deze zal worden georganiseerd in het **voorjaar van 2021**.

 Locatie: Panal, Waversebaan 220, 3001 Heverlee

 Kostprijs: 440 euro